

Plenum

Tisdag 12.11.2024 kl. 14.00—19.52

20. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 25 kap. 3 § i strafflagen

Regeringens proposition RP 65/2024 rd

Åtgärdsmotion AM 25/2024 rd

Utskottets betänkande LaUB 6/2024 rd

Andra behandlingen, enda behandlingen

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 20 på dagordningen presenteras för andra och enda behandlingen. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslaget kan nu i andra behandlingen antas eller förkastas. Slutligen beslutar riksdagen vid enda behandlingen om åtgärdsmotionen.

Debatten och behandlingen av ärendet avbröts i plenum 8.11.2024, och nu fortsätter debatten. — Ledamot Juvonen, frånvarande. — Ledamot Vigelius.

Debatt

19.43 **Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Pakkoavioliitot ovat paitsi maahan tuotu myös maahan muuttanut ongelma. Suomalainen yhteiskunta rakentuu perinteisesti ajatukselle yksilön vapaudesta ja itsemääräämisoikeudesta, arvoista, joiden perusta luotiin jo valistusajalla ja jotka ovat sittemmin olleet länsimaiden kehityksen perusta. Pakkoavioliitot ovat sen sijaan yksi taantumuksellisen kunniakulttuurin ilmentymä, joka on räikeässä ja ilmiselvässä ristiriidassa suomalaisen kulttuuriperinnön, länsimaisen vapauskäsityksen ja nykyaikaisen oikeustajun kanssa. Muissa Pohjoismaissa avioliittoon pakottaminen on kriminalisoitu. Lisäksi Ruotsissa on kriminalisoitu erikseen myös pakkoavioliittomatkalle erehdyttäminen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että on rikos huijata tai erehdyttää joku matkustamaan ulkomaille, jos tavoitteena on pakottaa hänet avioliittoon vastoin tahtoaan. Tällaisen lain valmisteluun olisi meidänkin syytä ryhtyä Suomessa.

Pakkoavioliittomatkat mutta erityisesti myös alaikäisiin kohdistuvat kurinpito- eli rangaistusmatkat ovat konkreettinen todiste kulttuurien yhteensopimattomuudesta paikoin. Suomessakin on jo todettu tapauksia, joissa maahanmuuttajavanhemmat ovat lähettäneet lapsiaan kotimaahansa oppimaan pois länsimaisista tavoista, arvoista ja asenteista. Taustalla on ollut huoli perheen kunniaa. Etenkin tyttöjen matkojen taustalla on ollut pelkoa siitä, että tyttölapsi käyttäytyy perheen uskonnollisten ja/tai kulttuuristen normien vastaisesti, kasvatusta Suomessa kun koetaan liian vapaana ja yksilökeskeisenä — vääränlaisena. Vanhempien toiminta on siis kaikkien kotouttamis- ja kotoutumistavoitteiden vastainen. Suomalaisista kulttuuria ja normeja ei koeta pelkästään erilaisiksi, vaan suorastaan vääriksi. Suomalaisia tapoja sekä kulttuuria ollaan valmiita vastustamaan niin pitkälle, että lapset on lähetettävä — heidän omat oikeutensa, terveytensä ja henkensä vaarantaen — ulkomaille

Punkt i protokollet PR 114/2024 rd

oppimaan kunniakulttuurin tavoille. Aktiivista Suomesta, vapaudesta ja suomalaisuudesta vieraannuttamista ja taantumukseen, alistukseen ja sivistymättömyyteen ohjaamista — siitä on tosiasiallisesti kyse.

Naapurimaassamme kunniakulttuurin ongelmat ovat syvemmillä yhteiskunnassa, mutta niihin on haettu myös ratkaisuja. Ruotsin hallituksen tuore selvitys suosittaa, että serkusavioliitotkin olisivat jatkossa laittomia. Samanlainen valmistelu on käynnissä myös Tanskassa, ja Norjassa serkusavioliitot kiellettiin jo kesällä. Ruotsin selvitys esittää, että kielto voisi ehkäistä kunniaperusteista alistamista ja avioliittoja, jotka solmitaan painostamisen tai muun vaikuttamisen takia. Selvityksen mukaan riski näihin olisi kohonnut serkusten välisissä liitoissa. Tässäkin suhteessa meidän tulisi ennalta ehkäisevästi pyrkiä yleispohjoismaiselle tasolle.

Arvoisa puhemies! Naisten alistamisessa ei ole mitään kunniallista. Ei ole mitään kunniallista siinä, että suvun maine perustetaan tyttöjen siveyteen tai että sillä oikeutetaan uhkailu, väkivalta, vapaudenriisto tai pakkoavioliiton kaltaiset ilmentymät. Tällainen kunnia-kulttuuri ei kuulu Suomeen eikä länsimaiseen yhteiskuntaan. Siksi tämä pakkoavioliittojen rangaistavuutta selkeyttävä lakiesitys on askel oikeaan suuntaan, askel, jolla varmistamme, että suomalainen oikeustaju ja oikeusjärjestys turvaavat jokaisen ihmisen, tässä tapauksessa erityisesti naisten ja tyttöjen, vapauden ja turvallisuuden Suomessa. Se on oikea teko.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

19.47 Miko Bergbom ps: Kunnioitettu rouva puhemies! Tervehdin erittäin ilolla sitä, että tämä hallitus kriminalisoi entistä selkeämmin pakkoavioliitot osana rikoslain pykälää, koska onhan se nyt niin, että pakkoavioliitot eivät tähän maahan kuulu, eivät tähän kulttuuriin kuulu eivätkä ne kuulu nykyaikaiseen länsimaalaiseen käsitykseen siitä, miten ihmisoikeuksien pitää toteutua. Naisilla on aivan yhtäläinen ihmisoikeus kuin miehillä, ja pakkoavioliitot sellaisina, mitä valitettavasti eräissä barbaarisissa kulttuureissa toteutetaan, eivät millään tavalla ole yhteensovitettavissa länsimaalaisen oikeuskäsityksen ja ihmisoikeuskäsityksen kanssa. Siksi olen iloinen, että tämä nyt toteutetaan. Ja olen siitä ylpeä ja haluan kiittää myöskin oikeusministeri Leena Merta, joka on tämän eteen tehnyt töitä.

Julkisuudessa on jonkun verran käyty keskustelua siitä, että ei tämä nyt mennytkään näin, että Marinin hallitus itse asiassa teki kaiken työn tämän eteen ja tämä hallitus on nyt vain tuonut esityksen. Tämä ei kuitenkaan nähdäkseni pidä paikkaansa. Viime hallituskaudella noin kolme vuotta käytettiin pelkän arviointimuistion tekemiseen — näin oikeusministeri kertoi sosiaalisessa mediassa — ilman lopputulosta, ja nyt kun tämä hallitus astui voimaan, niin vuodesta 2023 on jo lähdetty tätä hallituksen esitystä valmistelemaan, ja nyt se on täällä aivan viittä vaille valmiina osaksi lainsäädäntöä eduskunnan käsittelyssä, jolla kriminalisoidaan se pakkoavioliitto. Eli on eri asia suunnitella ja pohtia, ja on eri asia toimeenpanna, ja nyt toimeenpannaan pakkoavioliittojen kriminalisointi.

En voi olla ottamatta kantaa tähän nykykeskusteluun, mitä on käyty ja uutisista saatu lukea: Irak aikoo sallia avioliitot yhdeksänvuotiaiden kanssa, siis yhdeksänvuotiaiden lasten kanssa, tyttölasten kanssa. Kyllä minä sanon, että on sairas maa, sairas kulttuuri, että siellä naisella ei minkäänäköistä arvoa. Ei löydy sanoja kuvaamaan sitä, miten voidaan kohdella ihmisiä tuolla tavalla — ja vielä lapsia. Täysin sairaasta ja sadistista touhua, ja on hyvä, että siihen puututaan Suomen rikoslaissa entistä tiukemmin.

Punkt i protokollet PR 114/2024 rd

Kunniakulttuuri, kunniaväkivalta, pakkoavioliitot eivät yksinkertaisesti kuulu Suomeen. On meidän tehtävämme lainsäätäjinä turvata näiden tyttölasten ja naisten oikeuksia niin hyvin kuin me vain ikinä pystymme. Me emme halua tällaista kulttuuria Suomeen, ja jos se täällä ilmenee, siitä on tuleva kunnon rangaistukset.

Eli ei pakkoavioliitoille, ei kunniaväkivallalle, ei kunniakulttuurille. Ne eivät kuulu tänne. Nyt ne kriminalisoidaan vahvemmin. Kiitos siitä.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände lagförslaget i proposition RP 65/2024 rd utifrån beslutet i första behandlingen. Andra behandlingen av lagförslaget avslutades. Riksdagen instämde i utskottets förslag att åtgärdsmotionen förkastas. Ärendet slutbehandlat.